

Co je dobré vědět o léčbě monoklonálními protilátkami

Blanka Říhová

Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i.

Monoklonální protilátky

objevitelé

Georges J.F.Köhler

César Milstein

Nobelova cena 1984

Tři J monoklonálních protilátek

- ▲ **Jedinečná specifita**
- ▲ **Jedinečná účinnost**
- ▲ **Jednoduché podání**

Nejvýznamnějšími antigeny jsou

proteiny

komplexní polysacharidy

lipidy

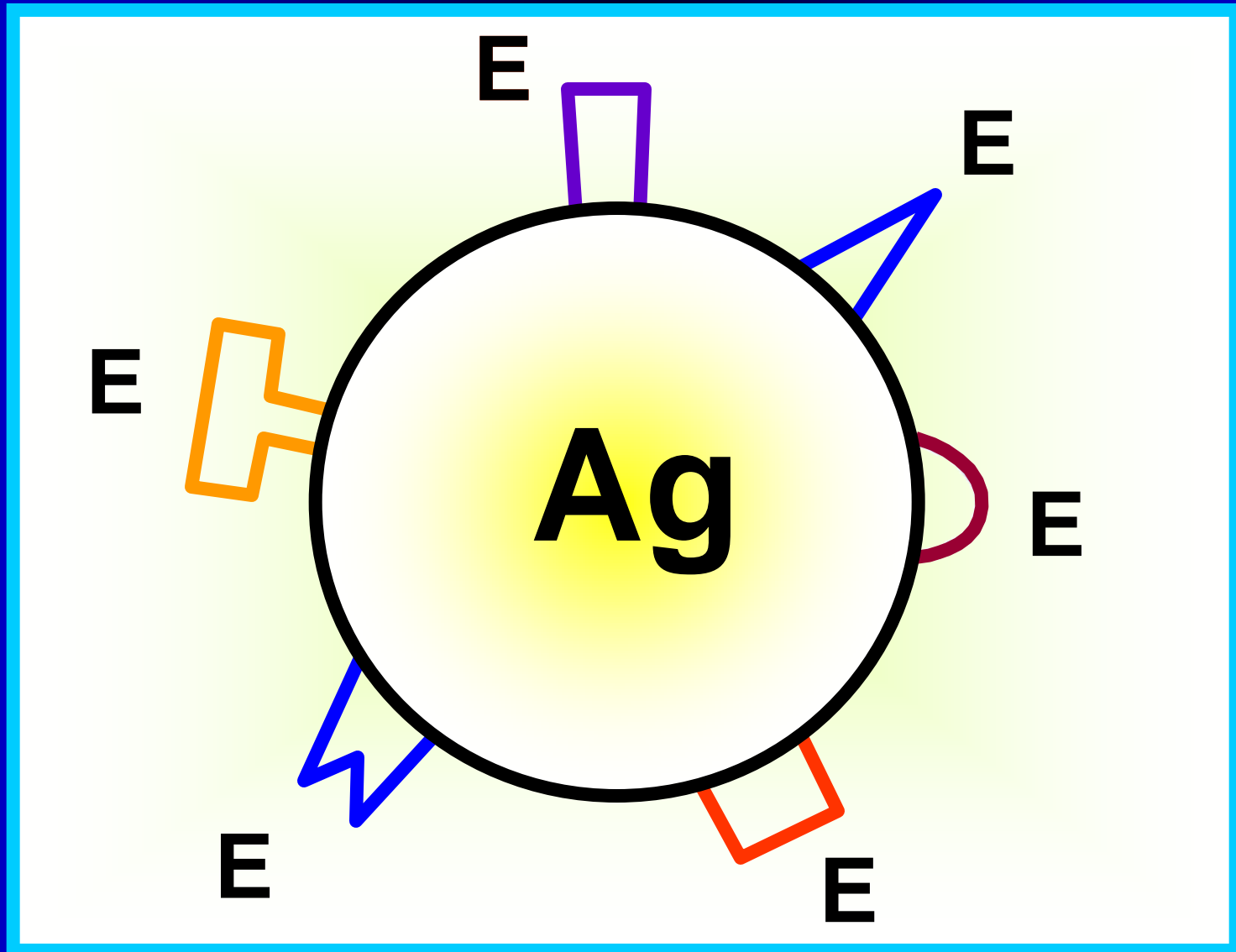
lipoproteiny

**Malá oblast molekuly antigenu,
která je rozeznávána imunitními
receptory se nazývá**

Epitop

E = epitop

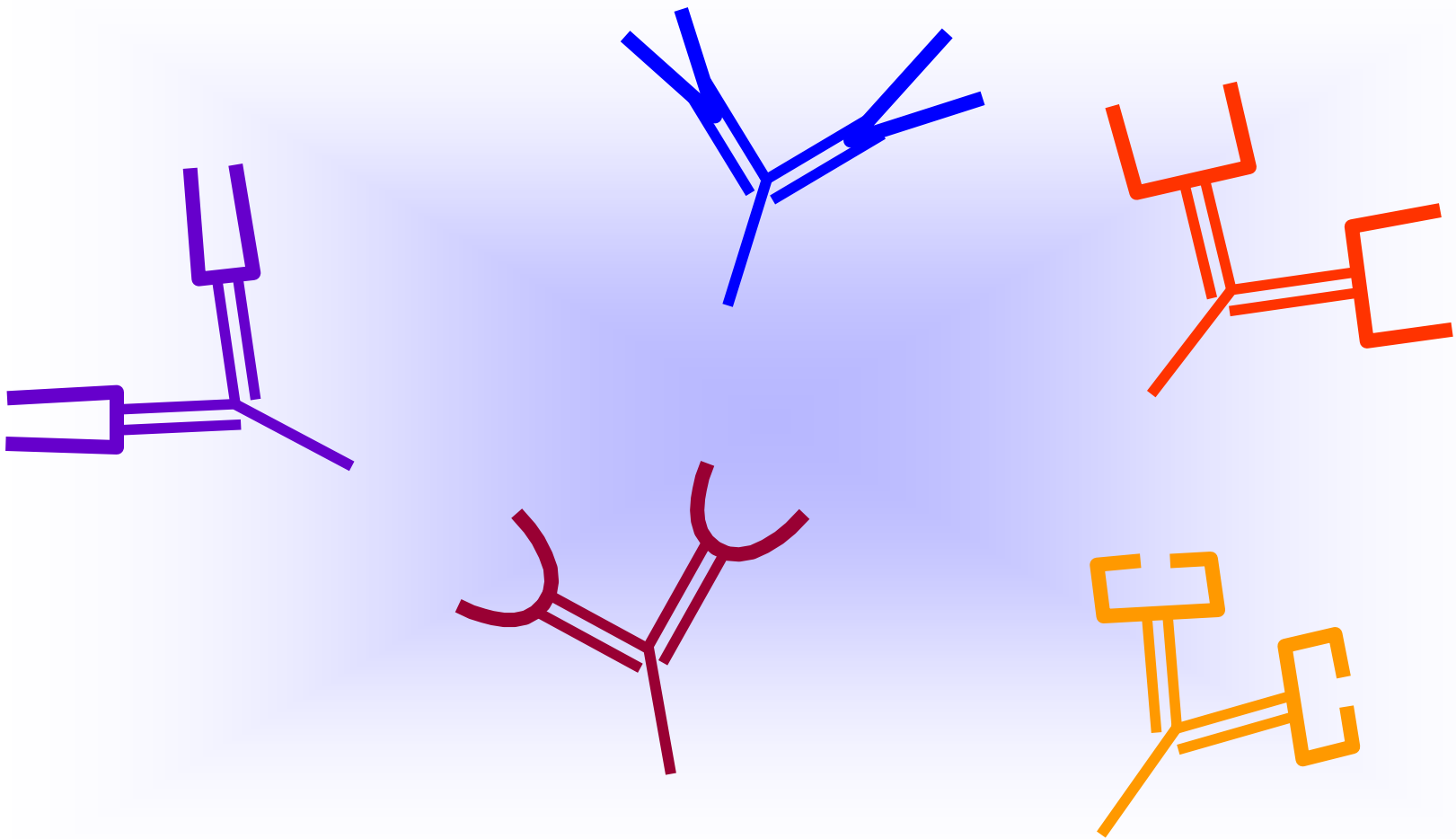

**Protilátková odpověď i proti
nejjednodušším antigenům**

je většinou

polyklonální

Polyklonální protilátky

**Výsledkem záměrné imunizace
experimentálního zvířete**

**je pak polyklonální antisérum
reagující**

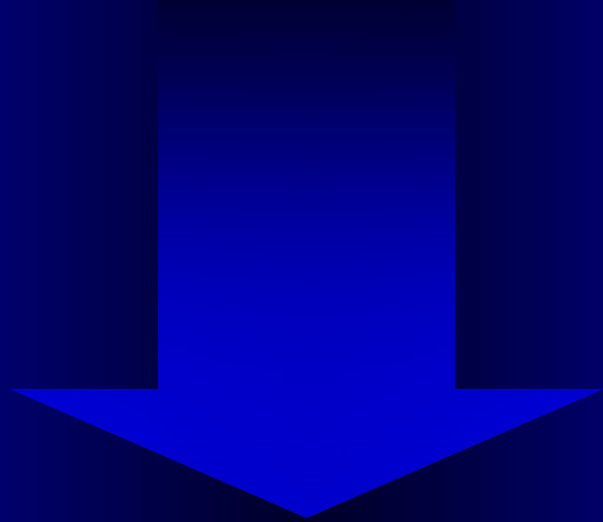
**s řadou epitopů na určitém
antigenu**

**je to směs stovek nebo spíše tisíců
individuálně více či méně odlišných
molekul**

imunoglobulinů

**produktů velkého počtu různých
klonů plazmocytů**

Třídy protilátek – isotypy

IgA, IgD, IgE, **IgG**, IgM

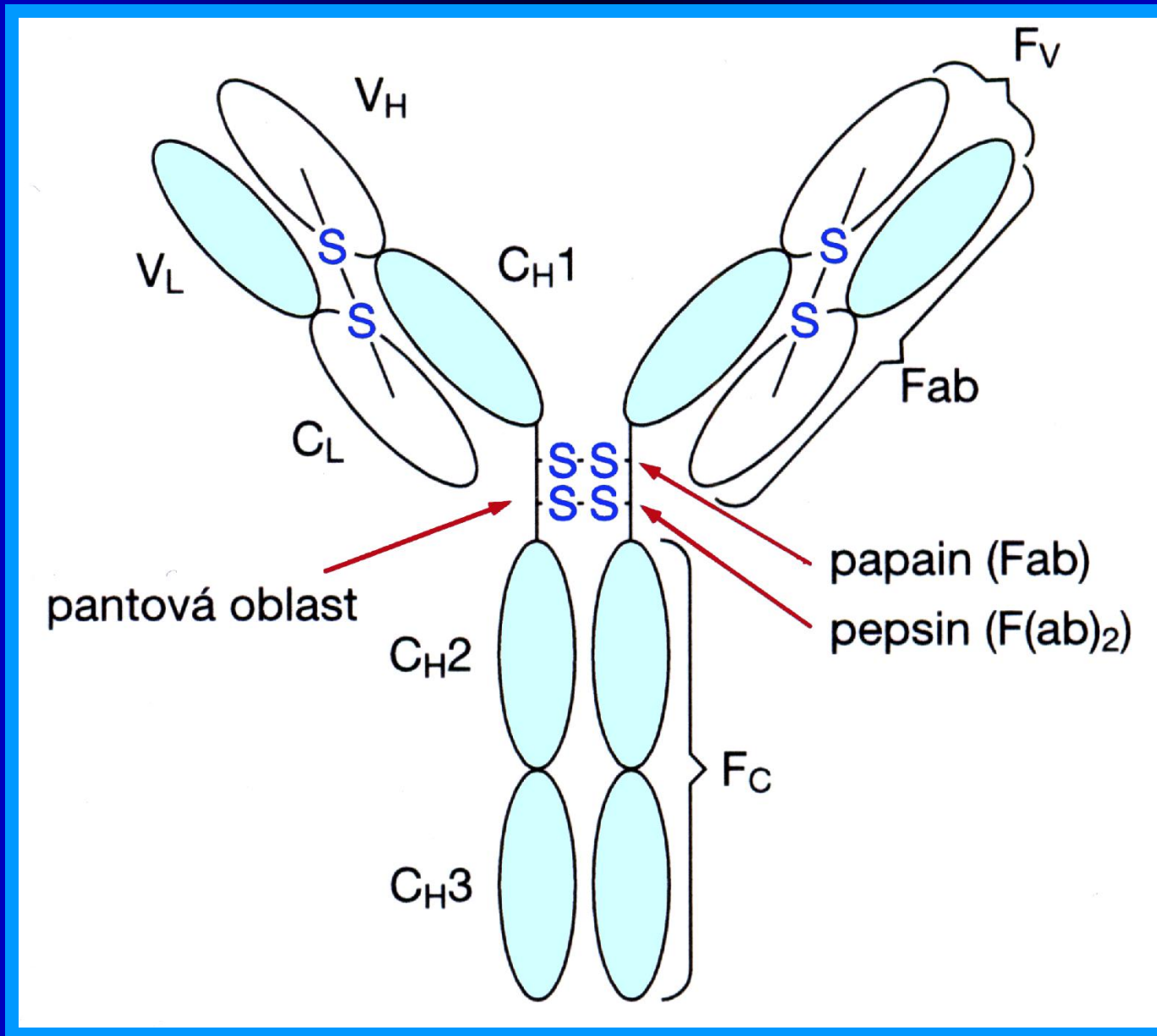
Koncentrace v séru mg/ml

IgA, IgD, IgE, IgG, IgM

1.4 – 4.0	17-450 ng/ml	0.003-0.04	8.0 – 16.0	0.5-2.0
-----------	--------------	------------	------------	---------

Strukturní prvky molekuly IgG

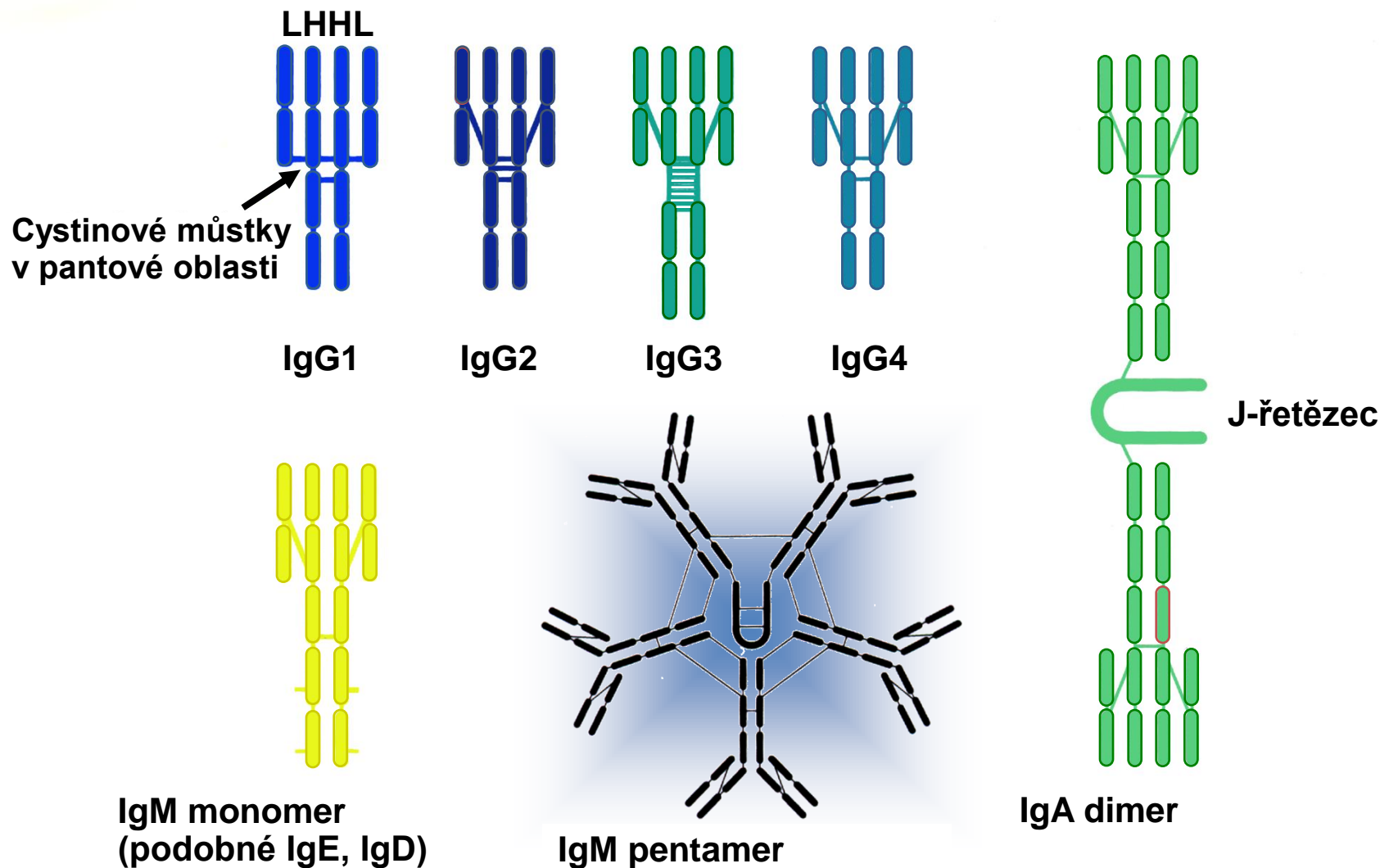

IgG – podtřídy

IgG1, IgG2, IgG3, IgG4

Repatha (evolocumab) patří k IgG2
podtřídě

Charakteristické rysy jednotlivých izotypů lidských imunoglobulinů

IgG1

IgG2

IgG3

IgG4

**koncentrace
v séru mg/ml**

9

3

1

0.5

**poločas rozpadu
dny**

23

23

8

23

IgG1

IgG2

IgG3

IgG4

**% celkového
IgG**

67

22

7

4

**přechod přes
placentu**

+++

+ -

+++

+++

IgG – podtřídy

IgG1, IgG2, IgG3, IgG4

liší se v Fc části, která zajišťuje efektorové funkce

**Jednotlivé podtřídy IgG
se liší schopností vázat
C1 a většinou se dobře
váží na Fc receptory
fagocytů**

IgG1

IgG2

IgG3

IgG4

aktivace
komplementu

++++

++

++++

-

vazba na Fc
receptory

++++

+

++++

++

IgG1

IgG2

IgG3

IgG4

**koncentrace
v séru mg/ml**

9

3

1

0.5

**poločas rozpadu
dny**

23

23

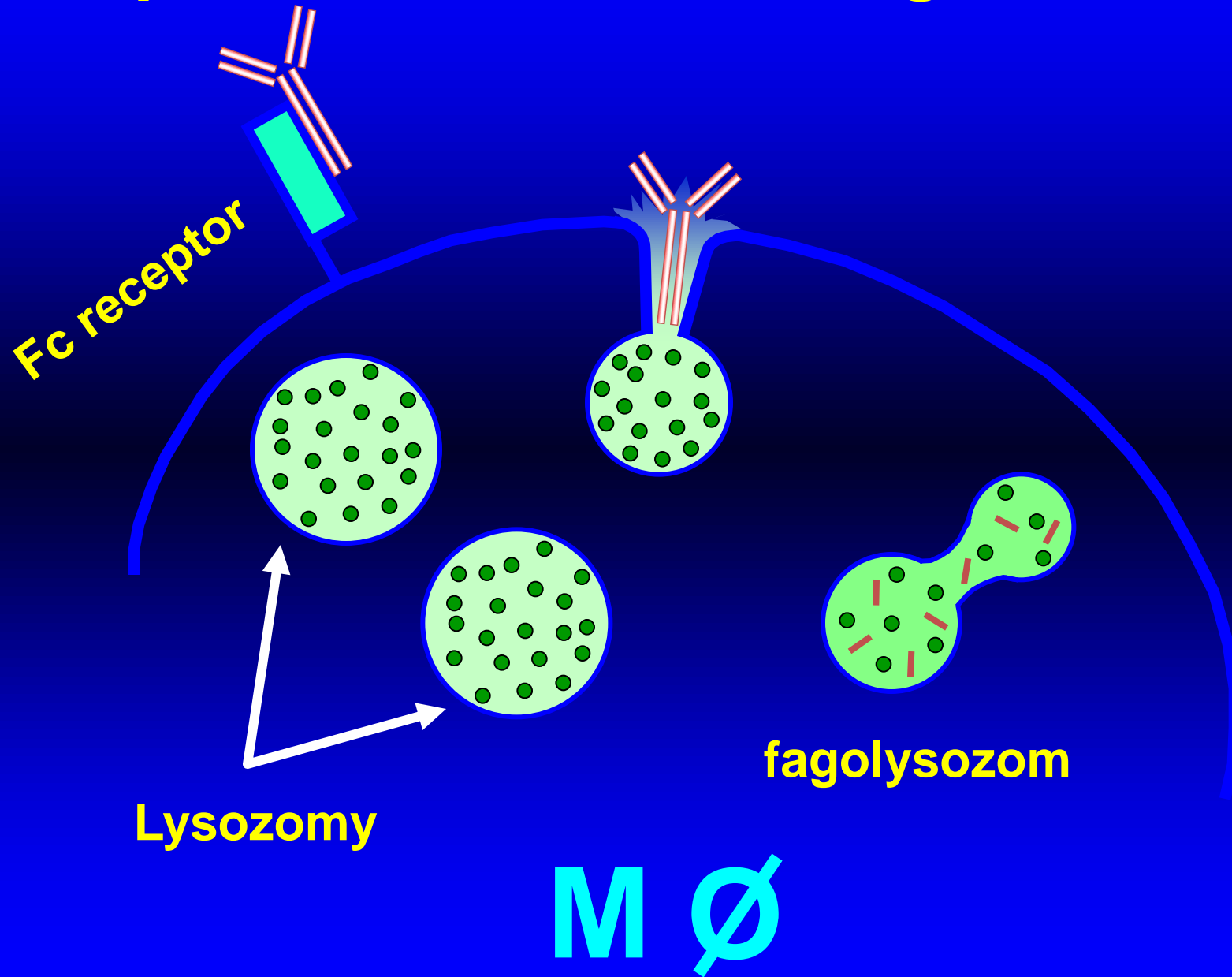
8

23

IgG2

**se odstraňuje přes Fc
receptory
monocytů/makrofágů**

Způsob odstraňování IgG z oběhu

Koncentrace v séru mg/ml

IgA, IgD, IgE, IgG, IgM

1.4 – 4.0

0.003-0.04

17-450 ng/ml

8.0 – 16.0

0.5-2.0

**Podané množství
terapeutické protilátky
(Repatha)**

3%

**celkového množství
IgG2**

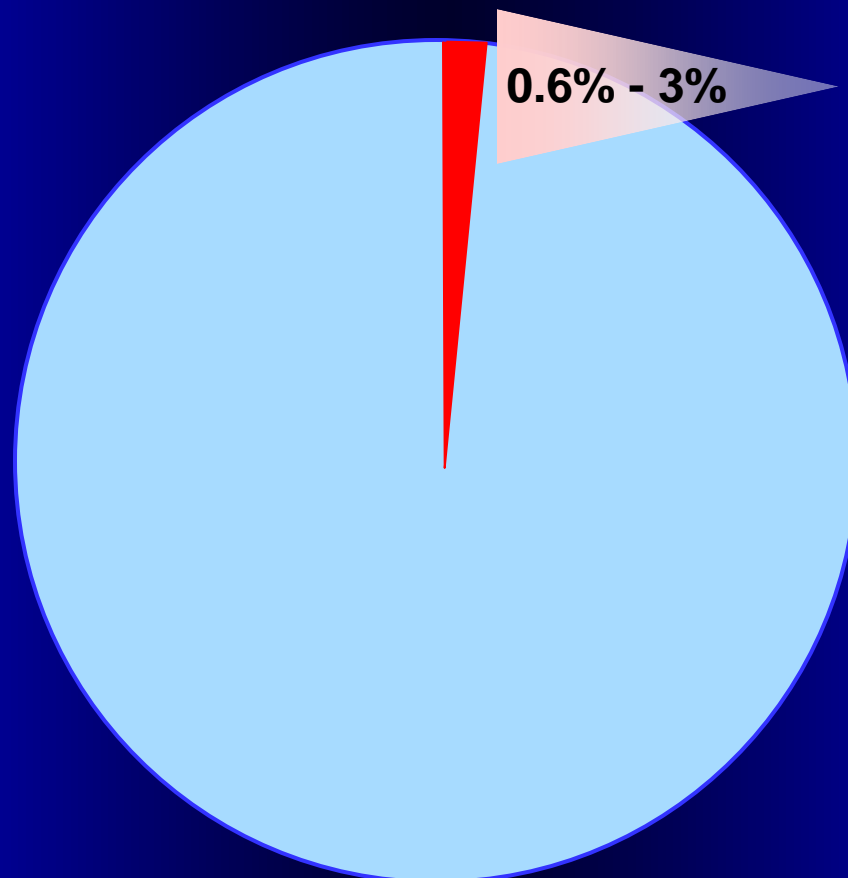
**Podané množství
terapeutické protilátky
(Repatha)**

0.6%

**celkového množství
IgG**

Podíl terapeutického množství Repathy (evolocumabu) na celkové hladině IgG/IgG2 v periferní krvi

Doporučovaná dávka je je 420 mg měsíčně nebo každé dva týdny

Interakce s léčivý?

**Většina léčiv se
odstraňuje pomocí P450**

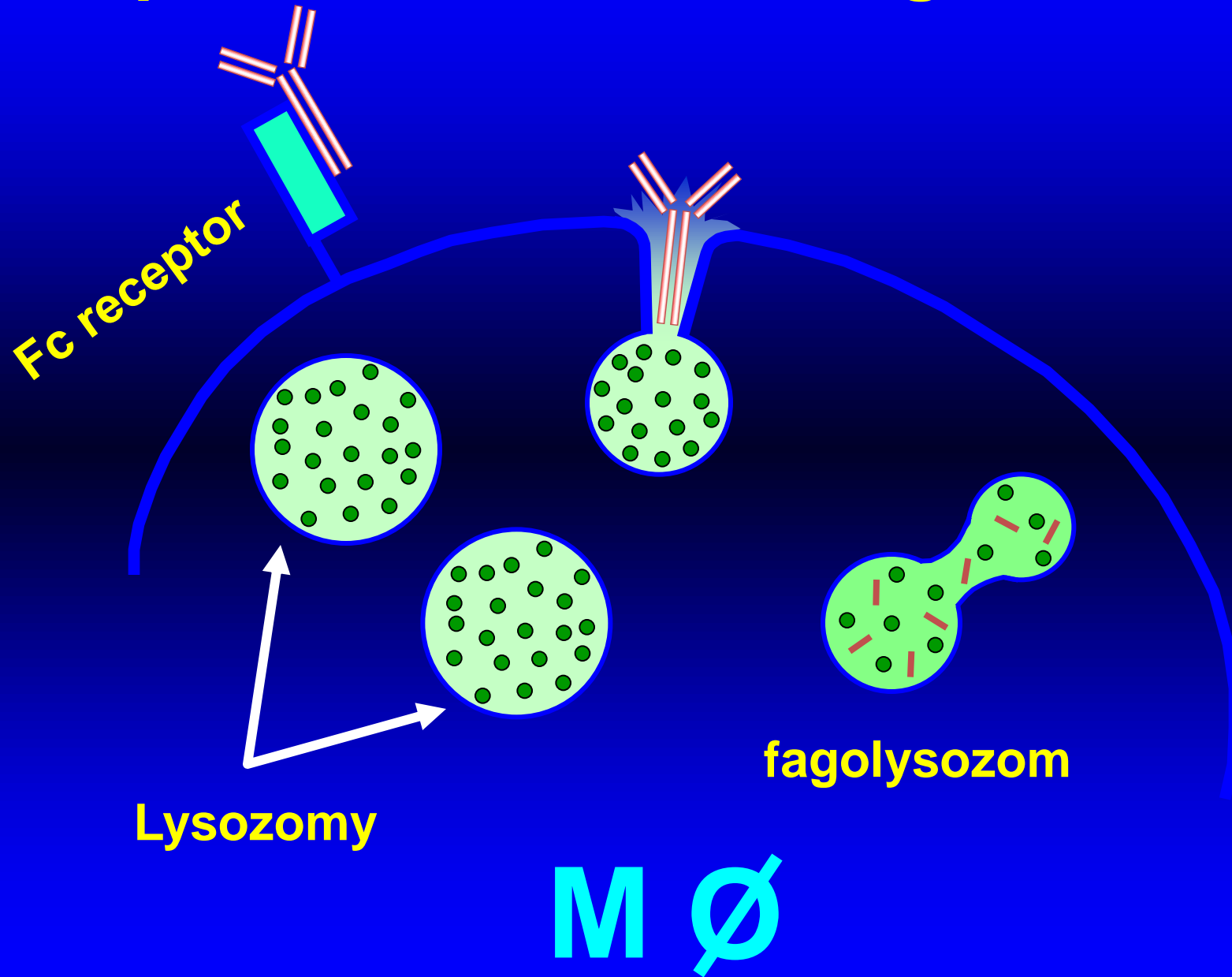
Cytochromy P450

rodina enzymů zodpovědná
za
oxidativní metabolismus
(odstraňování) řady
xenobiotik

IgG2

**se odstraňuje přes Fc
receptory
monocytů/makrofágů**

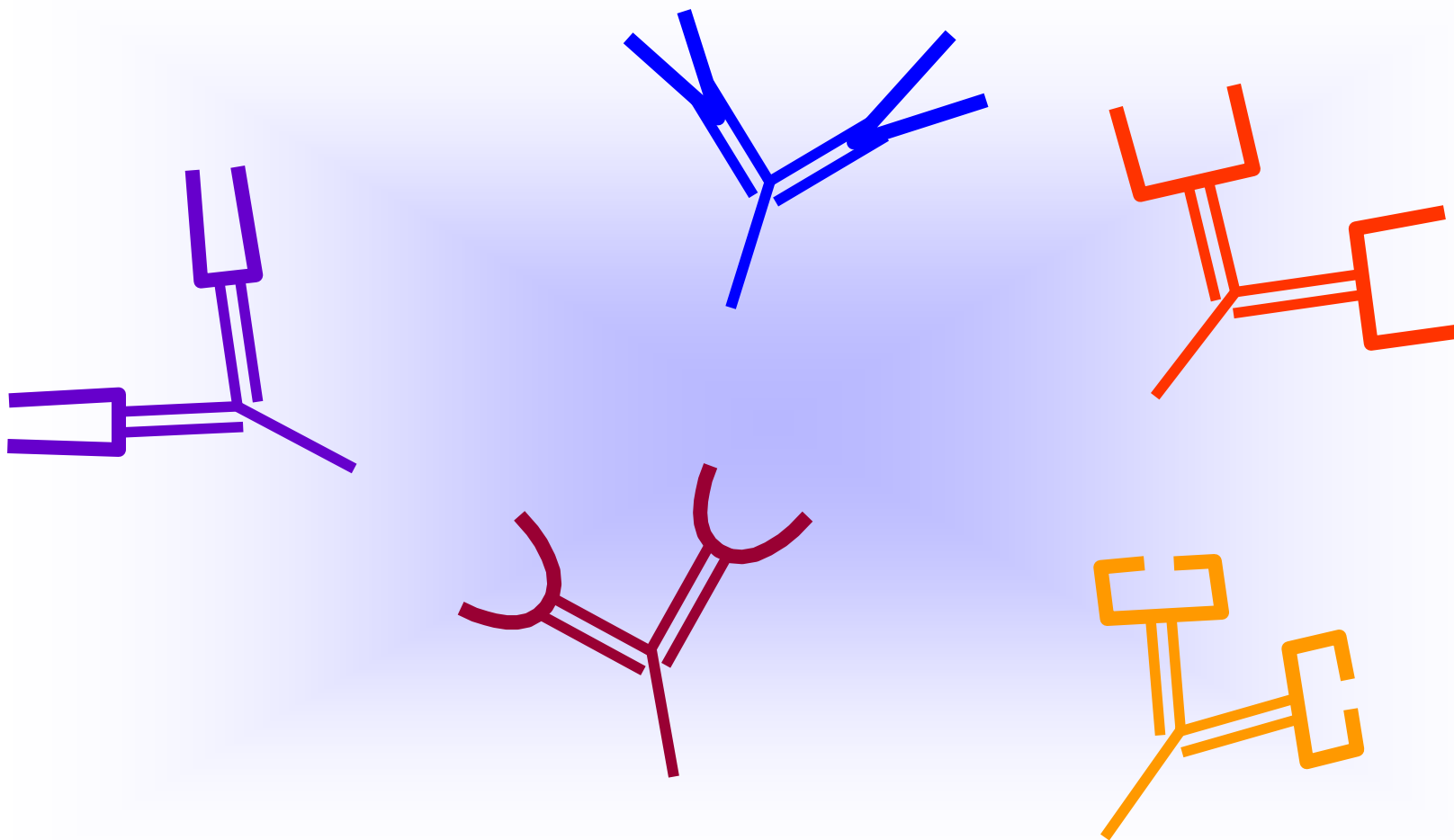
Způsob odstraňování IgG z oběhu

**Nebyla prokázána
interakce
monoklonálních
protilátek a P450**

Polyklonální protilátky

Monoklonální protilátka

je specifická

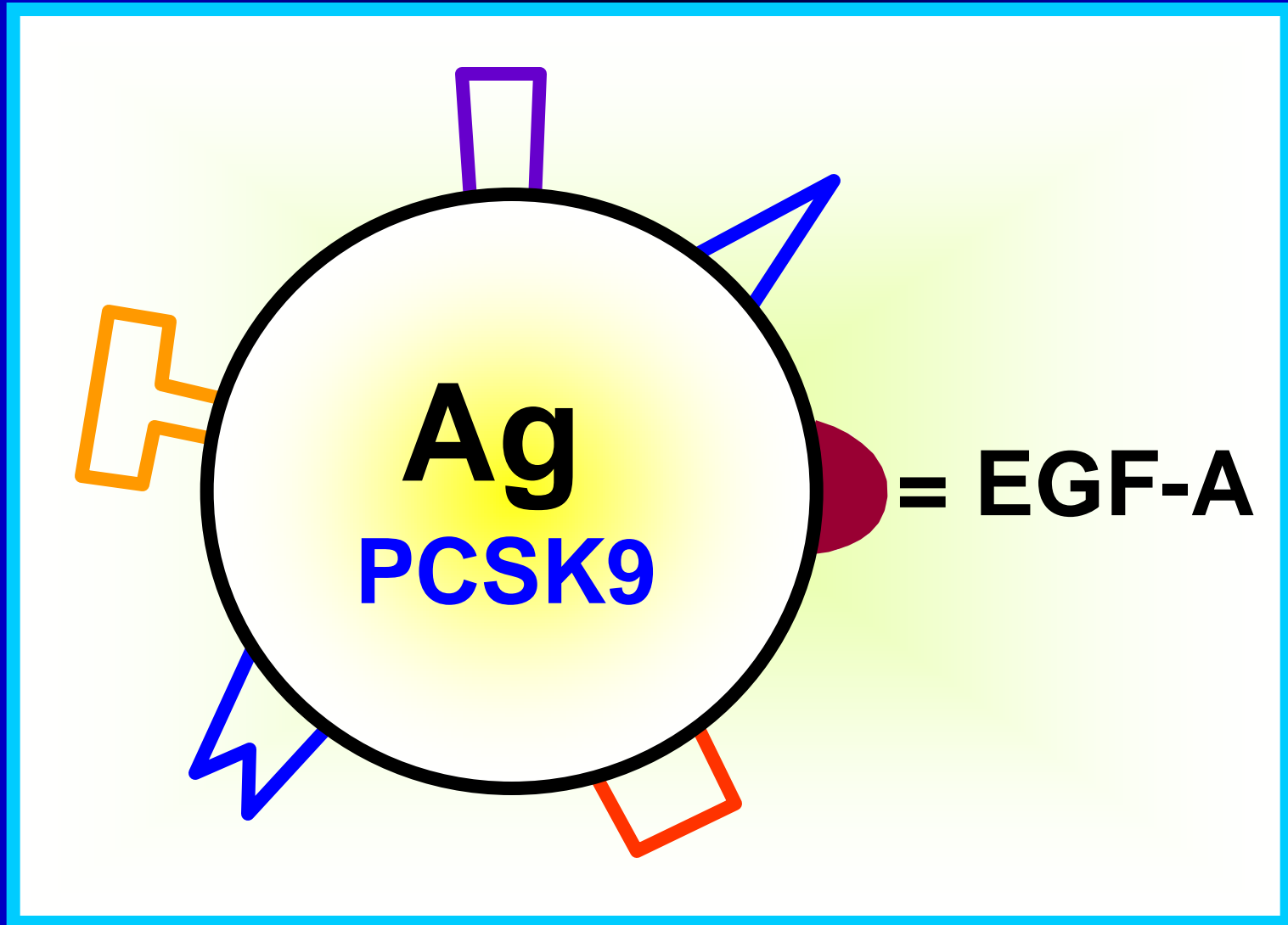
pro jeden epitop na
antigenu

**Proprotein convertase subtilisin/
kexin type 9**

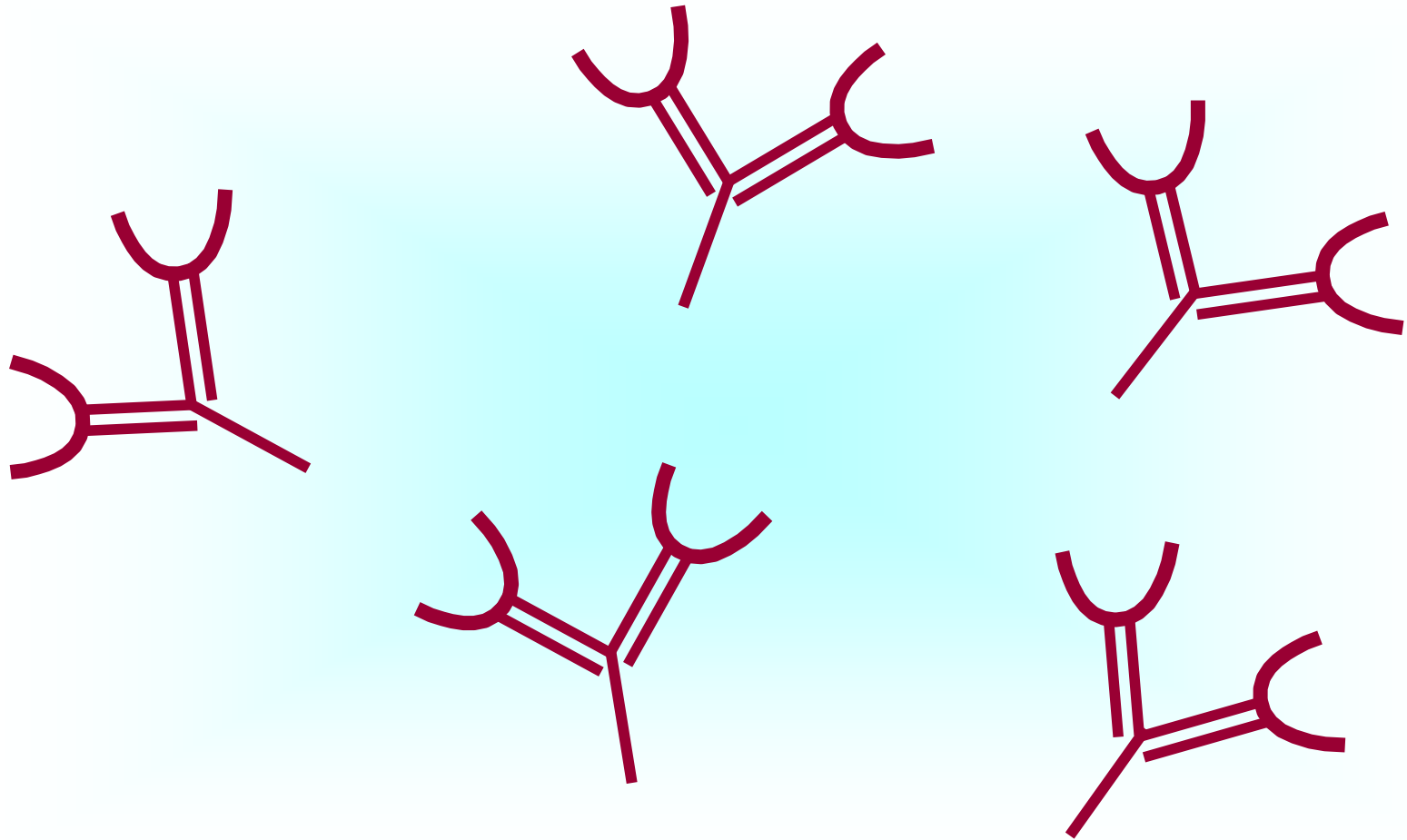
PCSK9

EGF-A

epidermal growth factor-like repeat A

Monoklonální protilátky anti-EGF-A Repatha - evolocumab

Monoklonální protilátky

Jsou produktem jednoho klonu
plazmatických buněk

Mají jednu specifitu

Jsou jednoho izotypu

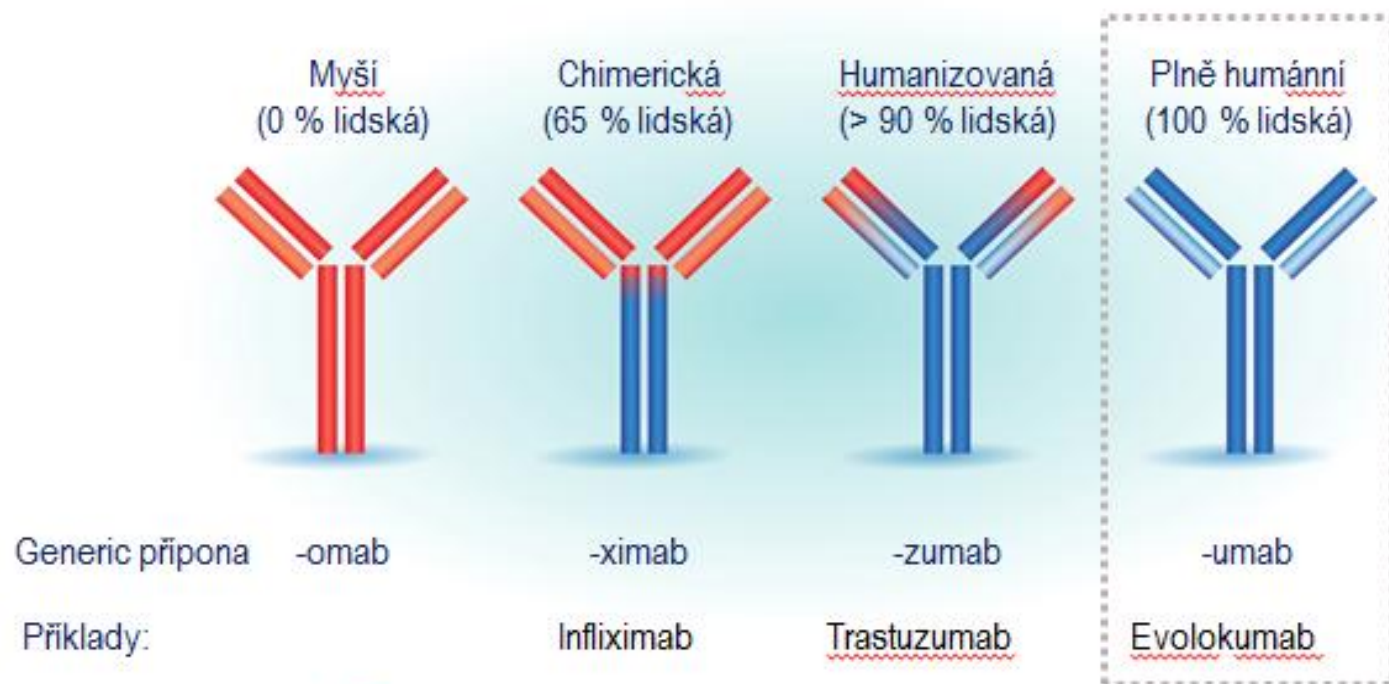
V současné době k dispozici

**plně
humanizované
monoklonální protilátky**

Plně humánní protilátky jsou méně imunogenní než ty, které obsahují elementy myších protilátek

Weiner. J Immunother 2006;29:1-9.

Yang et al. Crit Rev Oncol Hematol 2001;38:17-23.

WHO INN (International Nonproprietary Names) Working Document 05.179

NEUTRALIZAČNÍ PROTILÁTKY

**Pacienti léčení myšimi (krysími)
monoklonálními protilátkami**

**human-anti mouse
antibody (HAMA)**

Repatha

(evolocumab)

Evolokumab z pohledu imunologa

▶ Monoklonální protilátka

▶ Plně humánní protilátka

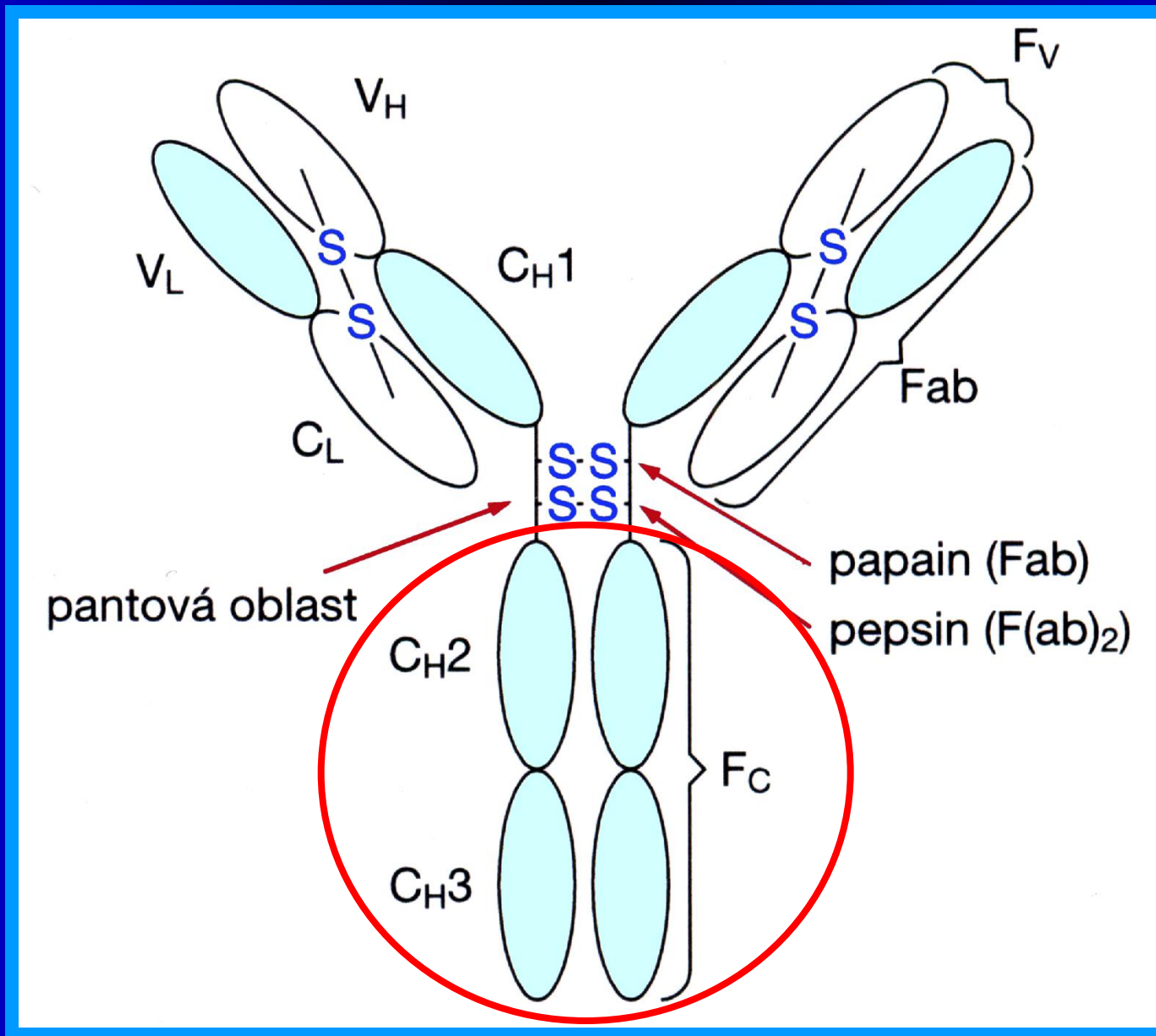
▶ IgG2 protilátka

Děkuji

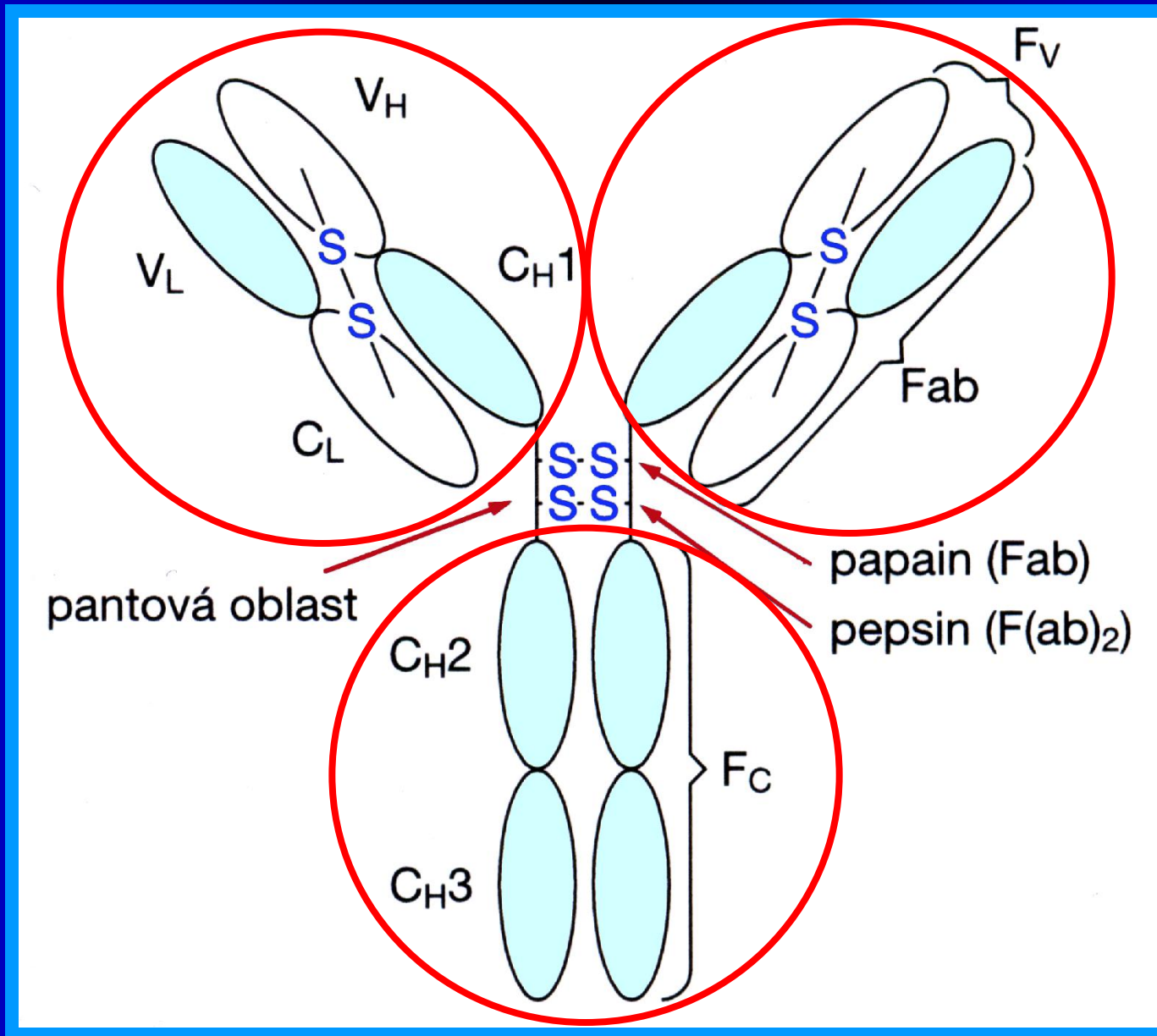

vám!

Strukturní prvky molekuly IgG

Strukturní prvky molekuly IgG

Zkrácená informace o léčivém přípravku REPATHA

 Tento léčivý přípravek podléhá dalšímu sledování. To umožní rychlé získání nových informací o bezpečnosti.

Žádáme zdravotnické pracovníky, aby hlásili jakákoli podezření na nežádoucí účinky.

Název léčivého přípravku: Repatha 140 mg injekční roztok v předplněné injekční stříkačce/v předplněném peru.

Účinná látka a léková forma: Evolocumabum 140 mg v 1 ml injekčního roztoku.

Terapeutické indikace: Léčba primární hypercholesterolemie (heterozygotní familiární a nefamiliární) nebo smíšené dyslipidemie

u dospělých jako přídavek k dietě a to: 1. v kombinaci se statinem nebo statinem a s dalšími hypolipidemiky u pacientů, u kterých není dosaženo cílových hladin LDL-C maximální tolerovanou dávkou statinu nebo, 2. v monoterapii nebo v kombinaci s dalšími hypolipidemiky

u pacientů, kteří netolerují statin nebo u kterých je statin kontraindikován. Léčba homozygotní familiární hypercholesterolemie v kombinaci s dalšími hypolipidemiky u dospělých a dospívajících pacientů ve věku 12 let a starších. Účinek přípravku Repatha na kardiovaskulární morbiditu a mortalitu nebyl dosud stanoven.

Dávkování a způsob podání: Přípravek Repatha se podává subkutánně do břicha, stehna nebo do horní oblasti paže. Přípravek Repatha je určený pro podávání samotnými pacienty po řádném vyškolení, případně vyškolenou osobou k podávání tohoto přípravku.

Primární hypercholesterolemie a smíšená dyslipidemie u dospělých: Doporučená dávka je 140 mg 1x za dva týdny nebo 420 mg 1x měsíčně. Obě dávky jsou klinicky ekvivalentní. *Homozygotní familiární hypercholesterolemie u dospělých a dospívajících pacientů*

ve věku 12 let a starších: Úvodní doporučená dávka je 420 mg 1x měsíčně. Pokud nebylo po 12 týdnech dosaženo klinicky významné odpovědi na léčbu, frekvenci dávek je možné zvýšit na 420 mg 1x za 2 týdny. Pacienti na aferéze mohou zahájit léčbu dávkou

420 mg 1x za 2 týdny, aby toto schéma odpovídalo cyklu aferézy.

Kontraindikace: Hypersenzitivita na léčivou látku nebo na kteroukoli pomocnou látku.

Zvláštní upozornění a opatření pro použití: Porucha funkce ledvin: Pacienti s těžkou poruchou funkce ledvin (definovanou jako glomerulární filtrace < 30 ml/min/1,73 m²) nebyli studováni a u této skupiny pacientů lze přípravek Repatha používat s opatrností. Porucha funkce jater: Pacienti s těžkou poruchou funkce jater (Child-Pugh C) nebyli studováni a přípravek Repatha se má používat s opatrností. Suchý přírodní kaučuk: Kryt skleněné předplněné injekční stříkačky je vyroben ze suchého přírodního kaučuku (derivát latexu), který může vyvolávat alergické reakce.

Interakce s jinými léčivými přípravky a jiné formy interakce: S přípravkem Repatha nebyly provedené žádné formální lékové studie interakcí. V klinických studiích s přípravkem Repatha byla hodnocena farmakokinetická interakce mezi statiny a evolokumabem.

Při použití kombinace statinu a přípravku Repatha není nutná úprava dávky statinu.

Fertilita, těhotenství a kojení: Údaje o podávání přípravku Repatha těhotným ženám jsou omezené nebo nejsou k dispozici. Přípravek Repatha lze v těhotenství použít pouze tehdy, když klinický stav ženy vyžaduje léčbu evolokumabem. Není známo, zda se evolokumab vylučuje do lidského mateřského mléka. Riziko pro kojené novorozence/kojence nelze vyloučit. Na základě posouzení prospěšnosti kojení pro dítě a prospěšnosti léčby pro matku je nutno rozhodnout, zda přerušit kojení nebo ukončit/přerušit podávání přípravku Repatha. Nejsou k dispozici žádné údaje o vlivu evolokumabu na fertilitu u člověka.

Nežádoucí účinky: Nejčastěji hlášené nežádoucí účinky v hlavních klinických kontrolovaných studiích u pacientů s primární hypercholesterolemií a smíšenou dyslipidemií při podávání doporučených dávek byly nasopharyngitis (4,8 %), infekce horních cest dýchacích (3,2 %), bolest zad (3,1 %), artralgie (2,2 %), chřipka (2,3 %) a nauzea (2,1 %). Bezpečnostní profil u populace pacientů s homozygotní familiární hypercholesterolemií odpovídal profilu prokázanému u populace pacientů s primární hypercholesterolemií a smíšenou dyslipidemií.

Zvláštní opatření pro uchování: Uchovávejte v chladničce (2 °C – 8 °C). Chraňte před mrazem. Uchovávejte předplněnou injekční stříkačku/pero v původním obalu, aby byl přípravek chráněn před světlem. Po vyjmutí z chladničky může být přípravek Repatha uchováván při pokojové teplotě (do 25 °C) v původním obalu a musí se použít do 1 týdne.

Držitel rozhodnutí o registraci: Amgen Europe B.V., Minervum 7061, NL-4817 ZK Breda, Nizozemsko

Registrační číslo EU/1/15/1016/003

Datum revize textu: červenec 2015

Před předepsáním přípravku se, prosím, seznamte s úplným zněním Souhrnu údajů o přípravku. Výdej léčivého přípravku je vázán na lékařský předpis. Přípravek není hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

